

premeniti. Mej drugim namerava se tudi predlagati, da naj se vse volitve vrše na eden dan in da imajo biti gostilne isti dan zaprte. — Neki odličen irski poslanec izrazil se je o irski homeruli kaj povoljno. Stroške, kateri bodo nastali vsled irske samouprave hoče sicer revna Irska, po izjavi tega poslanca, vendar sama nositi.

Obrotnja.

Trpežnost železnih konstrukcij.

V novejšem času se v raznih podjetjih, posebno pa v stavbinskih, velikanske svote denarja izdali za železne konstrukcije. Kapital, ki leži v železnih traverzah, podporah, strehah in mostovih, broji neštete milijone. Zato pa je umevno, da se vedno bolj pojavljali glasi, ki žele pojasnil in podatkov o trpežnosti železnih konstrukcij. Poleg ogromne vrednosti kapitala pride tudi v poštev čut varnosti, ki zahteva, da se železne zgradbe strogo preiskujejo in da se javno izvedo dosedanje skušnje glede trajnosti kovinskih zgradb.

Pri lesnih in kamenitih konstrukcijah imamo na razpolaganje skušnje stoletij, tisočletij. O vsaki lesni sorti, o vsakem kamenitem materialu imamo stare zgradbe, ki nas pouče o trajnosti dotične tvarine. Za železne izdelke pa imamo le malo skušenj, ki so vse tako mlade, da ni mogoče stalne sodbe izreči o trpežnosti njihovi. Komaj 30 let nazaj sega poraba železa za večje zgradbe in tedaj ne moremo imeti še velikih skušenj o dobroti in priporočljivosti tega materiala. Le nekatere podatke so dobili tehniki v novejšem času, ki so vsekako pomenljivi in ki nam pač dovoljujejo, da nekoliko sklepamo tudi o bodočnosti kovinskega materiala.

Občinstvo je v novejši dobi nekako nezaupno postalo nasproti železnim konstrukcijam. Temu se ne smemo čuditi, ako pomislimo, kako skoro nobeno leto ne mine, da bi se kak železniški most, narejen iz železa, ne porušil, ko drdra vlak čez-nj. Kdo se ne spominja taci poročil z Angleškega, iz Amerike in v najnovejših dneh iz Švice? Pri nas se sicer še ni prigodila podobna nesreča, a vendar javno mnenje tirja previdnosti in strogih preiskav vseh železnih objektov. Ravno zaradi javnega mnenja pa je jako važna preiskava, ki se je pred dvema letoma vršila o priliki popravljanja velikanskega železnega mosta v mestu Kolonji (Köln) ob reki Reni. Ta most stoji že 30 let in po njem se vrši velikanski železniški promet dan za dnem. Pri razširjevanju mosta so morali jeden del železne konstrukcije podreti in tedaj so dobili materiala za znanstvene preiskave trpežnosti železa. Most sam je zgrajen jako štedljivo in lahko, tako da so železni njegovi deli prisiljeni vzdrževati veliko težo in močne sunke.

Preiskave so se vršile na podlagi sedaj veljavnih uradnih predpisov o trdnosti in trajnosti železnih konstrukcij. Rezultat je bil zelo zanimiv, kajti pokazal je, da je trdnost železnega materiala pri mostu kolonjskem danes še dokaj večja, kakor bi jo zahtevali za ta slučaj

uradni predpisi. Trdnost je po 30letni rabi vsaj toliko, kakor jo nam daje danes najboljše kovno železo in večja, kakor so moderne zahteve!

Take preiskave so pač najboljše sredstvo, da se bojazen občinstva nekoliko razžene in da se vrne zaupanje nazaj. Kažejo nam, da naše mlade, solidne in ne po ameriansko narejene železne konstrukcije niso še v nobeni nevarnosti, kajti 30letna izkušnja se je jako ugodno obnesla. Kako pa bode v prihodnosti, o tem nas se ve more poučiti tudi le prihodnost sama!

Kmetijstvo.

Črtice za sadjarje.

III.

Vsak kmetovalec sam ve povedati, da jedne vrste rastline dolgo ne rasto na istem kraju. Slabo bi izhajal, kdor bi tudi na najboljšo njivo več let zaporedoma sejal pšenico, ali pa sadil krompir. Razne rastline potrebujejo različne hrane. Zaradi tega pa ta rastlina še prav dobro uspeva na katem kraju, ko že druga več rasti ne mara. Čez več let se pa v zemlji nabere tudi vse snovi potrebne prvi rastlini in jo zopet lahko seješ ali pa sadiš na prejšnjo njivo.

Ravno to, če tudi morda ne v tolkšni meri, velja tudi za drevesa. Vsakdo je morda že opazil, da na starih vrtil drevesa nikakor tako dobro ne vspevajo in rasto, kakor na novih. Zato velja pa tudi za drevesnice to še bolj, ker baš mlada drevesca potrebujejo potrebnega gojenja in potrebne hrane iz zemlje, da se razvijo. Iz globokih dolenjih plastij tudi ne morejo tako dobivati redilnih snovij, kakor večje drevo, ki že ima globoke korenine.

Zaradi tega pa ni dobro vedno imeti drevesnice na istem kraju. Premeščevanje drevesnice pa ni tako lahko. Treba je premestiti ograjo in še več neprijetnostij je s tem združenih. Zadnji čas je to nekoliko lažji, ker imajo že premakljive žične ograje. Taka ograja se lahko prenese, Na novem mestu je treba zabiti le nekoliko kolov, in ograjo pritrditi, pa je vse delo opravljeno. Taka žična ograja je pa vsekako predraga in je že zatorej vsakdo omisliti ne more. Poleg tega pa še vsakdo nima na raznih krajih pripravnih prostorov za drevesnico. Tem se pa priporoča, da naj razdele svojo drevesnico v več oddelkov, mej katerimi naj bodo po meter do dva metra široki nezasajeni oddelki. Ti oddelki lahko služijo za pota, kadar imaš opraviti v drevesnici. Moder kmetovalec ali vrtnar pa vendar ne bo pustil teh oddelkov neporabljenih. Dobro jih bode obdelal in na njih zasejal razna travna semena. Porabil jih bode v to, da bode na njih prideloval čista travna semena. Taci travnihi semen vedno potrebuje kmetovalec, kateri hoče zboljševati svoje travnike. Kdor jih pa sam ne potrebuje, pa lahko zanje dobi kupca. Tudi trava ali pa detelja tla le zboljšuje.

Čez nekaj let se pa na tistih delih, na katerih je sedaj trava, posade drevesca, na drugih se pa poseje